

ÎNCHEIERE

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
JudecătoriTamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Oleg Sternioală, Iuliana Oprea

examinând cererea de revizuire înaintată de Cooperativa de Consum din or. Cimișlia, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Cooperativa de Consum din or. Cimișlia împotriva Consiliului orășenesc Cimișlia și Primăriei or. Cimișlia, intervenient accesoriu Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat, privind anularea deciziei și obligarea semnării planurilor geometrice și a actelor de constatare a terenului pieții,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă:

La 02.12.2013, Cooperativa de Consum din or. Cimișlia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orășenesc Cimișlia și Primăriei or. Cimișlia, solicitând anularea deciziei Consiliului orășenesc Cimișlia nr. 9/10 din 04.09.2013 „Cu privire la piața orășenească și constituirea servitutei”, obligarea Primăriei orașului Cimișlia să semneze Planurile geometrice nr. cadastral 2901304347 cu suprafața de 0,5566 ha și a actelor de constatare a terenului pieții.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, îi aparține cu drept de proprietate clădirea administrativă și laboratorul, pavilionul pentru vânzarea cărnii și magazinul „Pește”, magazinul „Spicușor”, obiecte amplasate în piața comercială din or. Cimișlia, str. Suveranității nr. 5b.

A menționat, că de fapt și de drept reclamantei îi aparțin cu drept de proprietate șase obiecte din piața comercială și cu drept de folosință terenul aferent cu suprafața de 0,5629 ha. Din momentul transmiterii și până în prezent, Cooperativa de Consum din or. Cimișlia a investit mijloace proprii pentru amenajarea pieții, toate obiectele amplasate în piață au fost înregistrate în registrul Cooperativei de Consum din or. Cimișlia la contul 01 „mijloace fixe”, iar bunurile dobândite de organizațiile cooperatiste de consum până la intrarea în vigoare a Legii cooperăției de consum din 28.09.2000, se consideră proprietate indivizibilă a acestora.

Conform Hotărîrii Guvernului RM nr. 767 din 10.12.1993 „Cu privire la unele măsuri de îmbunătățire a activității comerciale a piețelor colhoznice din raza teritorială a primăriilor orașelor”, MOLDCOOP-ul a fost recunoscut subiect al dreptului de proprietate asupra piețelor din centrele raionale și din sate, iar Curtea Constituțională

prin hotărârea din 02 iulie 1998 a recunoscut aceste prevederi drept constituționale.

La 10.12.1998, Judecătoria Economică de Circumscripție a respins acțiunea Primăriei către Uniunea raională de Consum Cimișlia cu privire la confirmarea dreptului de proprietate asupra pieței orașului Cimișlia și înlăturarea piedicilor de posedare a proprietății, deci consideră că hotărârea respectivă are puterea lucrului judecat.

A mai indicat că, în baza hotărârii Judecătoria Cimișlia din 19.07.2011, s-a dispus obligarea OCT Cimișlia de a înregistra în Registrul bunurilor imobile a Pieței Comerciale din Cimișlia - proprietate a Cooperativei de Consum din or. Cimișlia bunul imobil toaleta, de a înregistra dreptul de folosință a Cooperativei de Consum din or. Cimișlia asupra terenului aferent cu suprafața de 5629 m², indispensabil de bunuri, de a înregistra în dosarul cadastral al Pieței comerciale din or. Cimișlia gardul și porțile, de a înregistra toate bunurile ce aparțin Cooperativei de Consum din or. Cimișlia ce se află pe terenul aferent cu suprafața de 5629 m², amplasate pe adresa or. Cimișlia, str. Suveranității nr. 5b ca un bun complex.

Pentru înregistrarea dreptului de folosință asupra terenului cu suprafața de 5629 m², reclamantul a depus cerere către Primăria or. Cimișlia sub nr. 01-9/146 din 07.08.2013 pentru aprobarea planurilor geometrice, însă nu au primit nici un răspuns.

Prin decizia nr. 9/10 din 04.09.2013 „Cu privire la piața orășenească și constituirea servituții”, Consiliul orășenesc Cimișlia a decis că terenul pieței orășenești este teren public, domeniu public și s-a stabilit pentru terenul respectiv destinația de teren aservit terenurilor dominante și constituirea servituții prin înscriere în Registrul bunurilor imobile.

De asemenea, Consiliul orășenesc Cimișlia prin decizia respectivă a transmis în arendă terenul din perimetrul pieței orășenești pe un termen de 10 ani Asociației de Consum „Consumcoop” Cimișlia, cu prețul de arendă de 5% din prețul normativ de vânzare a pământului cu dreptul de al transmite în subarendă și a stabilit taxă de servitute 2 lei pentru 1 m².

La 19.09.2013 a fost depusă cererea prealabilă către Consiliul or. Cimișlia și Primarului or. Cimișlia cu privire la anularea deciziei respective și semnarea planurilor geometrice a terenului pieții și semnarea contractului de arendă a terenului aferent pieței.

La 20.09.2013 a fost depusă cerere către Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat pentru verificarea legalității deciziei nr. 9/10 din 04.09.2013 „Cu privire la piața orășenească și constituirea servituții”. Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat a declanșat procedura controlului de legalitate și s-a stabilit că pct. 1, 2 și 4 din decizia nr. 9/10 din 04.09.2013 contravin legislației și s-a înaintat notificare către Consiliul orășenesc Cimișlia pentru abrogarea punctelor respective, dar până în prezent nu au fost informați despre rezultatele examinării și notificării.

În baza celor expuse și în baza Legii cooperăției de consum consideră că Consiliul orășenesc Cimișlia nelegitim a emis decizia nr. 9/10 din 04.09.2013 „Cu privire la piața orășenească și constituirea servituții”, iar Primăria or. Cimișlia neîntemeiat refuză să semneze planurile geometrice cu nr. cadastral 2901304347 cu suprafața de 0,5566 ha și a actelor de constatare a terenurilor pieții.

Prin încheierea Judecătoria Cimișlia din 12 iunie 2014, s-a admis demersul reprezentantului Cooperativei de Consum din Cimișlia și s-a atras în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantei Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat.

Prin hotărârea Judecătorei Cimișlia din 27 martie 2015, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Consum din Cimișlia, s-a anulat Decizia Consiliului orașenesc Cimișlia nr. 9/10 din 04.09.2013 „Cu privire la piața orașenească și constituirea servituții ” ca fiind ilegală și s-a obligat Primăria orașului Cimișlia să semneze planurile geometrice a sectorului de teren cu nr. cadastral 2901304347 cu suprafața de 0,5566 ha și a actelor de constatare a terenului pieții.

În susținerea soluției, instanța de fond a conchis că terenul pieții orașenești din or. Cimișlia nu este un teren public din domeniul public, deoarece a fost transmis în folosință Cooperativei de Consum pentru desfășurarea activității de antreprenariat și își menține acest statut pe durata existenței întreprinderii. La fel a conchis, prin prisma art. 428 alin. (1) Cod civil, că dreptul asupra terenului pieții orașenești nu este dobândit de către autoritățile publice locale, respectiv nu există temei de constituire a servituții.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 15.04.2015, Consiliul orașenesc Cimișlia și Primăria orașului Cimișlia au contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Cimișlia din 27 martie 2015 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Cooperativa de Consum din or. Cimișlia.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, s-a respins apelul declarat de Consiliul orașenesc Cimișlia și Primăria orașului Cimișlia și s-a menținut hotărârea Judecătorei Cimișlia din 27 martie 2015, pronunțată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cooperativa de Consum din or. Cimișlia împotriva Consiliului orașenesc Cimișlia, Primăriei or. Cimișlia, intervenient accesoriu Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat, privind anularea actului administrativ și obligarea de a semna planurile geometrice și a actelor de constatare a terenului pieții.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, s-a admis recursul declarat de Primăria or. Cimișlia. S-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016 și hotărârea Judecătorei Cimișlia din 27 martie 2015 și s-a adoptat o hotărâre prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Cooperativa de Consum din or. Cimișlia împotriva Consiliului orașenesc Cimișlia și Primăriei or. Cimișlia, intervenient accesoriu Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat, privind anularea deciziei și obligarea semnării planurilor geometrice și a actelor de constatare a terenului pieții.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de recurs, la 07 februarie 2017, Cooperativa de Consum din or. Cimișlia a depus cerere de revizuire prin care solicită, admiterea acesteia, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016 ca fiind ilegală.

În motivarea cererii de revizuire, Cooperativa de Consum din or. Cimișlia a invocat art. 449 lit. b) CPC.

În susținerea cererii de revizuire, s-a invocat drept circumstanță nou apărută, existența a două hotărâri judecătorești irevocabile, care dispun soluții diferite asupra unuia și aceluiași bun (terenul pieței comerciale din or. Cimișlia).

În acest sens, revizuentul indică hotărârea Judecătorei Cimișlia din 19.07.2001, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2013, prin care s-a obligat OCT Cimișlia să înregistreze dreptul de folosință a Cooperativei de Consum din or. Cimișlia asupra terenului aferent cu suprafața de 5 629 m.p., indispensabil de bunuri, care nu a fost executată, și decizia Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, prin care s-a admis recursul declarat de Primăria or. Cimișlia, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, hotărârea Judecătorei Cimișlia din 27 martie 2015 și s-a adoptat o hotărâre prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de

chemare în judecată înaintată de Cooperativa de Consum din or. Cimișlia împotriva Consiliului orășenesc Cimișlia și Primăriei or. Cimișlia, intervenient accesoriu Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat, privind anularea deciziei și obligarea semnării planurilor geometrice și a actelor de constatare a terenului pietii.

Examinând motivele invocate de revizuent, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 07.02.2017, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.11.2016 și temei de revizuire invocă lit. b) art. 449 CPC.

Astfel, potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Legea, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele

urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii. Faptele noi apărute după darea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sânt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire.

Or, circumstanța pe care a invocat-o revizuentul ca fiind nouă, respectiv hotărârea Judecătorei Cimișlia din 19.07.2001, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2013, prin care s-a obligat OCT Cimișlia să înregistreze dreptul de folosință a Cooperativei de Consum din or. Cimișlia asupra terenului aferent cu suprafața de 5 629 m.p., indispensabil de bunuri, care nu a fost executată, nu constituie temei de declarare a revizuirii, prevăzut la lit. b) art. 449 CPC, deoarece nu întrunește condițiile impuse de legiuitor pentru admiterea lui.

Astfel, invocarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2013, prin care s-a obligat OCT Cimișlia să înregistreze dreptul de folosință a Cooperativei de Consum din or. Cimișlia asupra terenului aferent cu suprafața de 5 629 m.p., indispensabil de bunuri, care nu a fost executată, nu constituie temei de revizuire, or, această circumstanță a existat anterior, revizuentul la 02.12.2013 (f.d. 2013 V. I), întru executarea hotărârii Judecătorei Cimișlia din 19.07.2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2013, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orașenesc Cimișlia și a Primăriei or. Cimișlia, solicitând anularea deciziei Consiliului orașenesc Cimișlia nr. 9/10 din 04.09.2013 „Cu privire la piața orașenească și constituirea servituții” și obligarea Primăriei orașului Cimișlia să semneze planurile geometrice și actele de constatare a terenului pieții.

Respectiv, afirmațiile revizuentului se referă la anumite aspecte, ce țin de dezacordul cu constatările, concluziile și aprecierile instanței de recurs realizate în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că circumstanțele invocate de revizuent drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuentul nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni,

constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova). Din considerentele menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Cooperativa de Consum din or. Cimișlia împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Cooperativa de Consum din or. Cimișlia împotriva Consiliului orașenesc Cimișlia și Primăriei or. Cimișlia, intervenient accesoriu Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat, privind anularea deciziei și obligarea semnării planurilor geometrice și a actelor de constatare a terenului pieții.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea